

De wijze van verkiezing van afgevaardigden naar meerdere vergaderingen

Bijlage bij het rapport van het Deputaatschap Kerkrecht - Generale Synode van 2001

BIJLAGE 'DE WIJZE VAN VERKIEZING VAN AFGEVAARDIGDEN NAAR MEERDERE VERGADERINGEN'

bij het rapport van het Deputaatschap Kerkrecht

Aanleiding

De Particuliere Synode Noord-West wendde zich in mei 2000 tot de Commissie Kerkrecht. De Synode bracht de vraag ter sprake of bij een derde stemming voor primus afgevaardigden voor een meerdere vergadering moet worden gekozen uit de kandidaten die bij de eerste of bij de tweede stemming de meeste stemmen hebben behaald. Ook bracht de Synode de vraag naar voren wie er gekozen is bij een gelijk aantal stemmen. Moet het aantal dienstjaren of de leeftijd van de betrokkene de doorslag geven? De Particuliere Synode Noord-West vroeg concreet te bevorderen dat de besluiten van de Generale Synode van 1959 en van de Generale Synode van 1986 tot meerdere bekendheid komen en richtlijnen aan te reiken voor het aanwijzen van secundi voor de meerdere vergaderingen. Uiteraard heeft de Commissie Kerkrecht de Particuliere Synode Noord-West antwoord gegeven op de haar gestelde vragen. Het bleek echter onbevredigend het te laten bij een brief aan de roepende kerk van de volgende particuliere Synode. Enerzijds, omdat de commissie richtlijnen aangaf betreffende zaken waarvoor in het kerkrecht geen eenduidig uitsluitend bestond, een antwoord dat dan echter aan de andere particuliere Synodes onbekend zou blijven. Anderzijds, omdat de commissie meent het bevorderen van de bekendheid van Synodebesluiten het best vorm te kunnen geven via de rapportage aan de Generale Synode 2001. Een en ander leidde tot deze bijlage bij het aan de Generale Synode 2001 uitgebrachte rapport.

Onduidelijkheid

De Commissie Kerkrecht onderkent de hier en daar levende onduidelijkheid die aan de vragen van de Particuliere Synode Noord-West ten grondslag ligt. Daarom stelde zij ook nog enkele andere punten aan de orde. De commissie biedt in deze bijlage een samenvatting aan van enkele tot dusver gegeven regels voor de verkiezing van afgevaardigden naar meerdere vergaderingen, alsmede enkele aanvullende opmerkingen. De commissie vraagt de Generale Synode de volgende samenvattende aanbeveling over te nemen als bindende richtlijn voor de verkiezingen naar meerdere vergaderingen in onze gemeenten.

Aanbeveling

1. Bij de derde stemming voor (een) primus-afgevaardigde(n) voor een meerdere vergadering dient te worden gekozen uit de kandidaten die bij de tweede stemming de meeste stemmen hebben behaald.

Toelichting: De bovenvermelde regel is ontleend aan een besluit van de Generale Synode 1986. Weliswaar kiest ds. K. de Gier in zijn publicatie "Toelichting op de Dordtse Kerkorde in vraag en antwoord" (1968) en in "De Dordtse Kerkorde" (1989) voor de eerste stemming. De commissie acht het echter correct de gedragslijn te volgen zoals de Generale Synode deze heeft bepaald: kiezen uit de tweede stemming. Het besluit van de Synode heeft immers meer zeggingskracht dan een individueel standpunt. (Zie publicatie "In Orde", blz 12)

2. Indien de stemmen staken en personen een gelijk aantal stemmen verkrijgen, beslist het lot, of wordt de oudste voor verkozen verklaard. Het gaat daarbij niet om "de oudste in dienstjaren", maar om "de oudste in leeftijd." Bij het gebruik van het lot dient terughoudendheid te worden betracht.

Het is overigens goed gebruik om als stemmen staken eerst nog een keer extra te stemmen. Aan het aanwijzen door het lot moet altijd gebed voorafgaan.

Toelichting: *Deze regel is ontleend aan een besluit van de Generale Synode 1959. Terughoudendheid bij het gebruik van het lot geldt in het bijzonder bij benoemingen met een tijdelijk karakter, zoals het stellen van tweetallen of het verkiezen van afgevaardigden naar meerdere vergaderingen. Van het lot dient men zich slechts te bedienen in uitzonderlijke gevallen c.q. zaken waarbij sprake is van betekenis voor een langere termijn, zoals de verkiezing van ambtsdragers.*

3. Bij het aanwijzen van secundus-afgevaardigden worden -indien dit van toepassing is- de resultaten van de eerste en tweede stemmingsronden opgeteld. Het aldus verkregen aantal stemmen is bepalend voor de aanwijzing van de secundi. De secundi moeten niet in alfabetische volgorde worden aangewezen en vermeld, maar in de volgorde van het aantal stemmen.

Toelichting: *In sommige meerdere vergaderingen is het gebruikelijk de secundi aan te wijzen uit de eerste stemmingsronde. In andere meerdere vergaderingen worden zij aangewezen uit de tweede stemmingsronde. In een aantal gevallen telt men de stemmen uit beide stemmingen op. Voor zover valt na te gaan, bestaan hieromtrent geen welomschreven en gemotiveerde richtlijnen in het (750) gereformeerd kerkrecht. Het optellen van de resultaten van de eerste en tweede stemming strookt het meest met de door de vergadering uitgesproken voorkeur.*

4. Secundi behoeven geen volstrekte meerderheid van stemmen te verkrijgen. Secundi worden aangewezen volgens de procedure onder punt 3. vermeld. Indien de meerderheid van de vergadering bezwaar heeft tegen deze handelwijze, dient zij voorafgaand aan de stemming een besluit te nemen over de dan wel te volgen werkwijze.

Toelichting: *Uit een uitspraak van de Synode van Schiedam van 1631 valt af te leiden dat secundi geen volstrekte meerderheid van stemmen behoeven te hebben. Het van te voren voorleggen aan de vergadering of zij akkoord gaat met aanwijzing uit de eerste en tweede stemmingsronde is van belang, omdat degenen die tot secundus worden aangewezen soms slechts enkele stemmen behalen.*

5. Blanco stemmen of niet uitgebrachte stemmen worden niet meegeteld met het totaal aantal uitgebrachte stemmen.

Toelichting: *Het hierboven geformuleerde heeft consequenties voor het vaststellen van de correcte getal van de meerderheid dat beslissend is voor de vraag of iemand verkozen is of niet.*

6. Iemand heeft ook een voldoende meerderheid van stemmen verworven en is verkozen, indien hij de helft plus een half van het aantal uitgebrachte stemmen op zich zag verenigd.

Toelichting: *Het kan gebeuren dat er één ongeldige stem wordt uitgebracht in een classicale vergadering die 28 afgevaardigden telt. De helft van 27 is $13\frac{1}{2}$. Hier en daar rees weleens de vraag of iemand die vervolgens 14 stemmen kreeg, wel de meerderheid had gehaald. Het antwoord is bevestigend.*

7. Indien er via een stemming twee mensen verkozen moeten worden, terwijl drie personen ieder de meerderheid van stemmen behalen, zijn de twee met het hoogste aantal stemmen verkozen. De derde is niet verkozen.